

Franz Albert Aepinus Johann Heinrich Becker

**Collegii Theologici In Universitate Varniaca p. t. Decanus Frankc. Albertus
Æpinus ... Ad Inauguralem Disputationem ... Joh. Henrici Beckers ... De
Angelorum Lapsorum, Ex Inferno, Per Christum Non Speranda Restitutione, è
dicto ad Hebr. II. 16. Pro Obtinendis Doctorum Theologiæ Dignitatibus... Pro-
Rectorem, utriusque Magistratus Proceres ... invitatos vult**

Rostochii: Adler, 1736

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn743871316>

Druck Freier  Zugang



Aepinus, F. A.,
in **J. H. Becker.**

R. 1736.

89

COLLEGII THEOLOGICI
IN UNIVERSITATE VARNIACA

p. t. DECANUS,

FRANC. ALBERTUS ÆPINUS.

S. S. Theol. D. Prof. Ducal. Publ. & Consil. Consist. hodieque
ACADEMIÆ RECTOR,

AD

INAUGURALEM DISPUTATIONEM,
VIRI PLURIMUM REVERENDI, AMPLISS. EXCELLENTISS.

DN. JOH. HENRICI

SECRETI,

Phil. D. & Moraliū Prof. Publ. Ord. Celeberrimi, ad ædem
D. Nicolai Verbi Divini Ministri optimè promeriti,

DE

ANGELORUM LAPSORUM, EX
INFERNO, PER CHRISTUM NON SPE-
RANDA RESTITUTIONE,

è dicto ad Hebr. II. 16.

PRO OBTINENDIS DOCTORUM THEOLOGIÆ DIGNITA-
TIBUS AC PRIVILEGIIS,

SUPREMO NUMINE CLEMENTISSIME BENEDICENTE,

D. XVI. curr. mensis Octobris,

IN AUDITORIO MAXIMO HORIS ANTE ET POMERIDIANIS,

EXAMINI PUBLICO SUBMITTENDAM,

PUBLICO HOC PROGRAMMATE,

Magnificum ad h. a. Dn. Pro-Rectorem, utriusque Magistra-
tus Procures, Facultatum omnium Doctores fulgidissimos, Vener. urbis Presby-
terium, Philos. Magistros Præ-Clarissimos, universamque Florentissi-
mam Studiosorum Cohortem, & omnes sacrorum

Studiorum Fautores,

REV. FACULTATIS SUÆ SUOQUE NOMINE

Perquam officiosè humanissimèque invitatos vult.

ROSTOCHII, typis IOH. IAC. ADLERI, SEREN. PRINC. & ACAD. Typogr.



ÆTERNI EVANGELII nomen, quo Johannes Evangelista *Apoc. XIV. 6.* utitur, non heri demum aut nudius tertius, ad errores tegendos animisque hominum novitatis avidorum facilius persuadendos, à Fanaticis ingeniis in abusum trahi cœpisse, sed dudum jam eum in finem à perversitate quorundam corruptum ac frequentatum esse, neminem, arbitror, ni fortè rerum in Ecclesiâ DEI gestarum penitùs ignarum, latere poterit. Non autem animo sedet, nec scriptioni huic destinatæ chartæ spatium permissurum est, qui vel recensum ejus rei, vel de ea commentationem instituamus prolixiorum, siquidem variis modis illud detortum ac deturparum deprehendimus. Neque tamen penitùs silentio prætermitemus, qui, præludentibus antè jam nonnullis aliis, Seculo XIII. surrexerunt ÆTERNI sic dicti, quod tamen non ex Scripturæ S. fontibus, sed fatidici illius notissimi, JOACHIMI, Monachi Cisterciensis seu Benedictini Ordinis, deindeque cænobii Florentis fundatoris ac primi Abbatis, (unde cognomentum illi, quo *Joachimus Abbas* velur *καὶ Ἐσχηρ* salutatur, adhæsit) lacunis hauserant, EVANGELII præcones, Ordinis Minorum seu Prædicatorum præsertim Monachi. Haud tamen in præsentem multa de iis referre nobis permittitur, sed indicasse sufficiat, oportet, editum ab iis esse libellum inviso NOVI ET ÆTERNI EVANGELII titulo insignitum, in quo somnia sua, & execranda partem dogmata, quorum fere præcipua, quod *Christus & Apostoli, non fuerint perfecti in vitâ contemplativâ*, hinc *Evangelium*

gelium Christi neminem perducatur ad perfectum, quin, adveniente Evangelio Spiritus S. evacuandum sit Evangelium Christi, quodque, sicut, veniente Johanne Baptista, ea, quae praeierunt, reputata sunt vetera, propter nova supervenientia: ita adveniente tempore Spiritus S. si-ve tertio statu mundi, ea, quae praecesserunt, reputanda sunt ut vetera, propter nova, quae supervenient. Seu, quod eodem redit: Post legem Christi adhuc legem Spiritus S. futuram esse, in quam transferenda esset lex Christi, sicut in illam transiit lex Moysi, tanquam figura in figuratum, & umbra in lucem; quae novitatis avidorum hominum animis vulgique cumprimis simplicitati persuadere conati fuerunt. Non vacat pluribus de eo nunc disserere, descripsit autem magno studio Historiam integram Disp. sub Praesidio D. JOH. ANDR. SCHMIDII Anno MDCC. Helmestadii hab. de Pseudo-Evangelio Aeterno praecipue Seculi XIII. & sequentium, in qua plura istorum Praedicatorum erronea placita relata, & Scriptorum testimonia copiose allegata reperiuntur. Nos hoc unicum duntaxat, pro scopo nostro, notamus, non tamen ulterius, quam ad seculi hujus consummationem, valiturum, aeternum hoc Evangelium dici, cujus terminos ita signarunt ejus Auctores: Primo seculo Patris, homines vixisse secundum carnem; Secundo Filii, inter spiritum & carnem; tertio Spiritus Sancti, victuros esse secundum spiritum, ab Anno 1260. usque ad finem mundi. Ut intelligatur, ab eo diversum esse, quod, hodierni praedicant Neo-Evangelistae, qui suum in secula seculorum-vel, ut loqui amant, in aenas aenonum, in die Ewigkeiten der Ewigkeiten, extendunt. Attamen illorum cum aliis sequentium Seculorum pluribus institui comparatio posset, nisi nomen potius, quam doctrinam ipsam hac vice respiceremus. In hac enim aliisque conjunctis hypothesebus non pauci, praesertim fanaticis opinionibus indulgentes, ac Chilisticae sententiae patroni, cum illis ita consonant, ut nil nisi nomen doctrinis deesse videatur, dum & eorum multi seculum Spiritus S. adhuc futurum ac imminens aperte promittunt, quorsum non crassiores Fanatici solum, verum etiam, qui spem meliorum in Ecclesia temporum fovent, ac aliis persuadere cupiunt, respicere, dudum jam ab aliis sunt judicati. Sed mittimus ea, quibus praesertim animus est, de alio quodam, cujus equidem nomen in nonnullis Catalogis Fanaticorum comparet, ceteroquin tamen, in comparatione, famam minus, ac aliorum nonnullorum, innotuisse, vel

saltem minùs frequenter allegatum inveniri, constat. Est ille, cui heroicum fuit cognomen, ADOLPHUS HELT, qui, nomini fore suo convenienter, heroico quasi spiritu rem aggressus, in Ecclesia Stadenſi, cujus tum ad eadem Nicolaitanam Pastoraſu fungebatur, tertio Seculi ſuperioris decennio currente, haud leves excitavit turbas, quæ propter, eo nondum integrè completo, officio morus, & ex urbe tandem diſcedere juſſus fuit, poſtea temporis, ut ipſe narravit, non Germaniam ſolùm, ſed extrera quoque Regna pervagatus, ſine multo tamen, prouti conqueſtus eſt, naniarum ſuarum applauſu. Protruſit iſ in lucem Anno MDCXLIX. **Die Offenbarungen SS. JOHANNIS und EZECHIELIS, der beyden Zeugen JEſu Chriſti, von ſeinem andern Reiche im neuen Bunde, Apoc. II. v. 3.** In quo Scripto & ipſe novum, quod itidem **ÆTERNUM EVANGELIUM** vocat, non tam prædicare, quam prænunciare voluit, alter veluti Præcurſor, ut olim Johannes Baſtiſta, viam ſcilicet aliſ, idipſum paulò poſt annunciaturis, paraturus. Conſtat alioquin de ſeptem Eccleſiis Aſiæ, quarum *Apoc. Cap. II. & III.* mentio fit, ſicut & de Angelis, i. e. Epiſcopis, earum, atque directis ad eosdem Epiſtolis Apocalypſicis, diſſenſum inter Commentatores alioſque Doctores verſari, num de præſenti tantùm earum ſtatu h. ſtoricè loquantur, an verò myſtici quid occultent, & quidem vel ſolitariè, vel cum h. ſtorico ſenſu conjunctim? Et ignotum non eſt; Coccejani præſertim, inter recentiores, myſticam atque Propheticam earum interpretationem arridere, quemadmodum & qui ſententiarum ſingularum aſſertores nominavit, pro eadem pugnat CAMPEG. VITRINGA *Avaxp. Apocal. Jo. Apoſt.* poſt Expoſitionem Cap. I. peculiari Diatriba, titulo *Investigationis Epiſtolarum Chriſti JEſu ad ſeptem Eccleſias Aſiæ datarum.* Inerim non prorsus ſenſum h. ſtoricum, atque tum præſentem nominatarum Eccleſiarum ſtatum unà deſcribi, diſſentur, quanquam COCCEJUM ipſum magis intentum fuiſſe ſenſui Prophetico, quam H. ſtorico; non ſolùm ipſius *Cogitationes de Apocal. S. Job. Tbool.* doceant, ſed & laudatus VITRINGA *d. I.* minime diſſimulet. Sed hi tamen non niſi Prophetiam de futuro, tempore Johannis, adhuc Eccleſiæ Chriſtiæ Novi Teſtamenti ſtatu hiſ Epiſtolis contineri, cujus utpote typus & figura fuerint iſtæ ſeptem Eccleſiæ Aſiaticæ, contendunt, quam igitur in ſeptem periodos diſtinguunt, ita ſignatas, quod *Epheliſina* figuram exhibe-

exhibuerit Ecclesiae Apostolicae, usque ad persecutionem Decianam, circa medium Seculi III. ; *Smirnenfis* praefiguraverit statum insequentis Ecclesiae, à medio Seculi III. sub persecutionibus Decii, Gallieni & Valeriani, ad decennalem Diocletianam, initiis Seculi IV. ; *Pergamena*, à tempore Religionis Christianae ab oppressione gentili vindicata per Constantinum M. usque ad inclinatum Seculum VII. ; *Thyatirensis*, abinde, & vel maxime à temporibus Caroli M. ad inclinatum Seculum XII. sive usque ad Waldensium ortum ; *Sardensis*, abhinc, ad initia Seculi XVI. & tempus Reformationis ; *Philadelphica*, inde, ad languorem & teporem Ecclesias reformatas sensim invadentem & obrepentem, cui periodo verò certum terminum ad quem praefigere non audent ; *Laodicensis* tandem representet, nobis adhuc expectandum & futurum, Christi Regnum gloriosum, in quo, tametsi crassum Chiliasmum aperte non profiteantur, Ecclesiae, praesertim Protestantium, reducta nempè pietate, & adductis ad eam pluribus hactenus incredulis, statum feliciter magisque florentem promittunt ac pollicentur. Atque haec omnia tam ex nominibus memoratarum Ecclesiarum, quam earum descriptionibus, ad Ecclesiae Novi Testamenti praedictas periodos applicatis, non illustrari modò, sed & probari posse, opinantur. At aliam & ab istis multum diversam ingredi viam, nostro placuit ADOLPH. HELTIO. Consentit equidem in eo cum istis, quod illae septem Epistolae Apocalypticæ cum Historicum, tum mysticum habeant sensum ; hunc autem non typicum, aut Propheticum tantum esse vult, qui tum temporis futurae solum praefiguraverit, sed, qui etiam retrospectivo praerita representet, ac in memoriam nobis revocare debeat. Scilicet, per septem illas Ecclesias Asiaticas intelligendam esse dicit Ecclesiam DEI catholicam seu universalem, inde ab exordio mundi, usque ad illius consummationem, in septem proinde periodos distribuendam, quas vocat *die sieben grossen Welt-Gemeinen Christi*. *Primam* igitur earum, per Ecclesiam *Ephesinam* designatam, cum Adamo dicit incipisse, terminatam autem eo adhuc vivente, cum Ecclesia Sethi nascisceretur initium. Hanc ergo *secundam* ponit, continuatam ad tempus usque Noachi, representatam nobis in Ecclesia *Smyrnenfis*. *Tertiam* à Noacho ad Moysen extendit, cujus faciem exhibeat Ecclesia *Pergamena*. *Quarta* fuisse dicitur, inter Moysen ac Zorobabelem interjacens, cujus effigies sit illa *Thyatirensis*. Hanc successerit *quinta*, inde

de ab ætate Zorobabelis, ad tempora Christi & Apostolorum, cum Johannes Baptista prædicationem suam inchoaret, per Ecclesiam *Sardensem* repræsentata. *Sextam* itaque facit priorem Ecclesiæ Novi Testamenti partem, quam Apostoli, cum primis autem inter eos Petrus, inchoaverint, quæque continuata sit ad sua usque tempora, & per Ecclesiam *Philadelphianam* fuerit præfigurata. *Septimam* denique, cujus Ecclesia *Laodicensis* typus fuerit, suo nunc tempore, tanquam posteriori Novi Testamenti periodo, & quidem sub Johanne Apostolo & Evangelista, quem idcirco cum Angelo Laodicensis Ecclesiæ comparat, inchoari, & in hac demum opinatur *ÆTERNUM*, quod passim vocat, *EVANGELIUM* prædicatum iri, per quod hætenus pessimè corrupti & in pejus semper ruentes Christiani, Judæis etiam associatis, ad conversionem & pœnitentiam majoremque pietatem ducendi sint, quò ad perfectiorem statum & florem Ecclesia perducat. Minimè tamen hoc suum *Æternum* Evangelium planè novum, aut à veteri, quod dicit, & hætenus, in sextuplici præterito Christi Regno, prædicato, quoad substantiam aliud & diversum statuit, sed quoad circumstantias duntaxat aliquam eorum differentiam asserit, de cetero ad *Apoc. X. 5. 6. 7. p. 163.* eodem utrumque modo describens, tantummodò quod novo huic suo, *ÆTERNUM* appellato, additum velit, id *in præsentem septimo Christi Regno*, & quidem non solum Christianis, à Christo qui defecerant atque rejecti, sed & *veteri suo populo, semini Israël*, annunciandum esse. Hoc autem non priùs futurum, scribit, quam Christus duos testes suos miserit, qui non Enochus & Elias, secundum vulgarem opinionem, futuri sint, sed sint, sua hac ætate, *S. Johannes Evangelista*, & *Ezechiel Propheta*, istius *Æterni* Evangelii prædicationem inchoaturi, non in propriâ suâ personâ præsentem, sed per alios, eadem cum illis virtute Spiritus S. potestate ac operationibus præditos, ad eam plane modum, quo Elias olim venturus promissus, non in suâ, sed Johannis Baptistæ personâ missus ad homines fuit, *Luc. I. v. 17. Matth. II. v. 14.* prout commentatus est ad *Apoc. XI. p. 174.* Istam autem, S. Johannem scilicet repræsentantem, personam, adeoque unum duorum istorum Christi testium, semet ipsum cum Consortibus suis esse, vanè sibi persuaserat, proindeque cuncta Johannis de duobus illis testibus vaticinia mysticè ad se applicavit, vel potius violenter pertraxit, tanquam in sese, plenè perfectèque impleta.

pleta. Quem in finem Stadæ secum gestam rem omnem enarravit, integramque mortificationis suæ, quemadmodum existimabat, historiam, post interpretationem *Cap. XI. Apoc. vers. 10. p. 186. sq.* suam, prolixius descripsit, peculiari pericopâ, hoc insignitâ titulo: *Historische Erzählung, wie diese Offenbarung Gottes, de duobus testibus Apocalypticis, erfüllet, SS. Johannes und Ezechiël gekommen, geweissagt haben, und getödtet worden sind; junctâ quoque post, secundum somnia sua, factam, vers. 11. p. 195.* expositionem, resuscitationis suæ historiam, quam inscripsit: *Historische Erzählung, wie weit die Offenbarung Gottes auch an diesem Orte erfüllet, und die zweien Zeugen Christi vor Gott wieder lebendig gemacht seyn.* Et abhinc tandem adventurum Angelum per medium cæli volantem cum EVANGELIO ÆTERNO posthac prædicando, *Apoc. XIV. 6.* quem itidem non unam vult esse personam, sed cui complures, tanquam tempore plenariæ messis Domini, destinati sint *συνεργοί, p. 249.* quorum opera non ad unam tantum particularem Ecclesiam adstricta sit, *die eine bleibende Ståte haben,* quemadmodum Lutherus Wittebergæ, Zwingliusve Tiguri docuere, qui propterea hujus Evangelii præcones nullatenus dici queant, cum & ejusdem periodum & tempus non attigerunt, sed per omnem mundum sine fixâ sede, vagari debeat, haud secus ac Apostoli olim à Christo in omnem emissi sunt mundum, ut Evangelium omni prædicarent creaturæ, *Marc. XVI. 15. p. 248.* Et hoc Evangelium non solum gratiam DEI per Christum partam annunciare, sed etiam, & primum præsertim, manifestare debere, quibus prædicatur, eos è statu gratiæ penitus excidisse, cum sit *ein Wort und gute Botschaft Gottes, von einem Reiche, daß man an demselben Orte, da man prediget, nicht hat.* Et quanquam prædicti duo testes hoc Evangelium, quasi præcursores, annunciare inceperint; haud eos id plenè prorulisse, dicit, sed ab insequentibus longè majori & pleniori donorum illuminatione Spiritus S. mensurâ prædicandum esse, quemadmodum nec Apostoli in primâ eorum missione perfectâ functi sunt Evangelii prædicatione, sed tum demum, posteaquam in die Pentecostes super eos effusus est Spiritus Sanctus. Hæc ferè, saltem præcipua & generaliora, sunt opinionum, vel, ut rectius dicant, deliriorum Heltianorum capita, (quorum plura & magè singularia nunc adducere nec libet, nec licet) è quibus manifestò satis elucescit, ea cum somniis aliorum Fanaticorum

naticorum de futuro Seculo Spiritus S. atque spe meliorum tempo-
 rum quam optimè consentire. Non tamen in omnibus consentit ho-
 diernis Neo-Evangelistis, licet & ipsis Chiliasmo multum faventibus,
 siquidem haud ultra mundi terminum imaginarii hujus ÆTERNI
 EVANGELII virtutem & efficaciam extendit, quin hominibus præ-
 sentis ævi tantum, id accipientibus, salutare futurum fateatur. Ex
 adverso autem recentius exorti EVANGELII ÆTERNI præcones
 suum hoc PSEUD - EVANGELIUM ÆTERNUM damnatos non
 homines modò, sed ipsos etiam Diabolos salvaturum garriunt. Cu-
 jus, quantum ad posteriores speciatim attinet, evidentem falsitatem
 Inaugurali sua Disputatione, cujus occasione hæc mihi scribenda fue-
 runt, solidè demonstravit Plurimum Reverendus, Ampliss. & Excel-
 lentiss. DN. M. JOHANNES HENRICUS BEECKEN, Philos.
 Moral. Prof. Publ. Ord. Celeb. ac ad ædem heic loci Nicolaitanam
 Verbi Divini Minister meritissimus, Fautor, Amicus & Collega noster
 æstumatissimus, cujus, patrio Academiæ more, curriculum vitæ,
 Studiorumque, quâ fieri licet brevitate, nobis exponendum venit. Or-
 tum ille nactus est suum in hoc ipso Roseto, quem, post DEUM, Pro-
 genitoribus debuit optimorum meritorum ac famæ laudatissima. *Pa-
 rentem* veneratus est Virum summè Rever. atque Religiosiss. DN.
 HENRICUM BEECKEN, Ecclesiæ hîc Jacobæ Pastorem fideliss.
 & Rev. Min. Directorem Graviss. cujus insignia merita perpetuum
 ei peperere nomen, quod Rostochium ex animo nunquam amove-
 bit. *Matrem*, quæ DEI gratia, hodiernum, faxitque Numen ater-
 num ad seros usque senectutis annos! filiali pietate colit, tam Gente,
 quam ingentium virtutum propriarum laude fulgidiss. DEOque de-
 votiss. Matronam, CHRISTINAM MARGARETHAM SCHO-
 MERIAM, Sororem Excellentissimæ memoriæ Theologi, B. JUST.
 CHRISTOPH. SCHOMERI, luminis quondam Academiæ nostræ
 splendidissimi, Germanam. *Avum* paternæ stirpis agnovit Virum
 summe Rev. & Excellentiss. DN. HERMANNUM BEECKEN, iti-
 dem prædicti tum cætus Jacobæ Pastorem, atque Mathes. in hac Alma
 Prof. Publ. Ord. de utroque hoc officio, cum perennaturâ nominis
 gloriâ, longe optimè promeritum. *Aviam* autem, virtutum ac pie-
 tatis laude accumulare ornatam Matronam, AGNETAM HAS-
 SERTZ. Maternæ verò lineæ *Avus* Dn. Candidato contigit multo-
 rum diversis in locis meritorum JCrus Celebratiss. DN. NICOLAUS
 SCHOME-

SCHOMERUS, J. U. D. & urbis Brunswicensis Consiliarius ac Syn-
 dicus, postremò verò Liberæ S. R. J. Reipublicæ Lubecensis Sena-
 tor ac Camerarius primus; cum *Aviâ*, virtutum laude nec minùs
 celebrata, Præ-Nobiliss. SUSANNA *ESHMANNSEN*. *Proavus*
 numerat, in lineâ *superiori* quidem, Virum Præstantiss. & Inte-
 gerrimum, HERMANNUM, vel ut eâ ætate loquebantur, *HANN*
BECKEN, Civem urbis hujus & Mercatorem florentiss. cum ejus
 Coniuge, *Proavia* sua, Virtuoss. GERTRUDE *MANNSEN*;
 & in lineâ *inferiori*, Præ-Nobiliss. DN. JODOCUM SCHOMERUM,
 Prædiorum ad Cathedralis Ecclesiam Osnabrugensem Spectantium
 Inspectorem, & Judiciî Kappelenfis Secretarium; cujus thori socia
 fuit elegantia virtutum ornatiss. SOPHIA *KANNENBECKE*, cu-
 jus adeò noster Dn. Candidatus est *Pronepos* agnoscendus. Quibus
 & jugendus per Aviam Nostri in genere materno, *Proavus*, Consul-
 tiss. DN. CHRISTOPHORUS SCHLAAFFIUS, primùm Senator &
 Secretarius Osnabrugensis, postea ob religionis persecutionem exul,
 & Secretarius ac Vice-Syndicus Capituli Cathedralis Hamburgensis,
 nec non Practicus Provincialis in Holsatiâ Judiciî, percelebris; cum
Proavia, ANNA von *LENGENECKEN*. Ex eâ prosapia originem
 cum traxerit pl. Rev. Dn. Candidatus, quid mirum, unâ cum san-
 guine, virtutes etiam Majorum ad ipsum veluti traductas esse, præ-
 fertim cum B. Genitor nullis vel sumptibus vel curis pepercerit, ut
 à teneris, quod ajunt, unguiculis ita duceretur, qui publico Eccle-
 siæ rei que Literariæ bono multum aliquando prodesse valeret. Pro-
 gnatum igitur Anno MDCXCIX. & d. 14. mensis Augusti in lucem
 editum, posteroque die renatum, statim ac ætas permetteret, priva-
 tæ, plures per annos, domesticorum Præceptorum institutioni com-
 misit, ita tamen. ut sibi ipsi directionem informationis, suis consiliis
 peragenda, reservaret, quâ in re non doctâ prudentiâ solùm, sed &
 mirâ facilitate, ac ut experientia docuit, felicitate non minori, usus
 est Vir Beatus. Nec quoque minùs fatetur Dn. Cand. ex discursi-
 bus paternis, cum Commensalibus suis institutis, se profecisse, ita ut
 vel hodiernum opportunè in memoriam sibi revocare possit, quæ
 tum auscultaverat puer. Sic, crescentibus annis, post ea, quæ ad pie-
 tatem, pertinent, linguas, Latinam atque Græcam addidit, præter-
 eaque Historiæ, nec non Arti dicendi vacavit, non exceptis, quæ
 nimum

nimu in recreare & delectare poterant, Arte Musicâ, & exercitio calamo ornatè pingendi, quod vulgo die *Zeichen-Kunst* appellant. Juveniles annos in Studio elegantioris styli Romani hujusque culturâ collocavit, usus in eodem ductu Consultiff. DN. LAUREMBERGII, U. J. D. inclyti, quem Romani sermonis eloquentiâ florentissimum, ac ejus in eâdem institutionem dextrissimam multâ cum laude deprædicant, quibus eâdem frui, contigit, omnes. Hoc ergo Duce, tantam istius linguæ promptitudinem sibi conciliaverat Noster, ut eâdem æque facitè, ac vernaculâ nostrâ, & loqui & scribere valeret. Nec Gallicam sibi negligendam esse linguam, arriratus, hujus quoque studio, quantum satis erat temporis ad eam sibi familiarem reddendam, impendit. Cum autem erga sacrarum literarum Studium amore singulari duceretur, paternisque vestigiis insistere gauderet, ad illud eum propiùs adducendum esse, judicatum fuit. Quapropter B. Parens ipsum accuratâ Præcell. atque Clariss. DN. M. TARNOVII institutioni traditum voluit, qui, quâ floret eximiâ Linguarum Orientalium notitiâ, non Ebraicam modò, sed & Chaldaicam atque Syriacam fideliter eum docuit, ita ut Græcam non negligeret, sed Ecclesiæ Græcæ Doctorum, quos Patres vocamus, stylo & lectioni semet assuefacturus, istius Magistri sui ductu, aliquot Chryostomi Homilias, Macarium, Casp. item Suiceri Thesaurum Ecclesiasticum diligenter legit, addito, propter, stylum Historicum, Herodiano. Nec minùs, eodem ipsum instituente Doctore, prægestum nactus est, non modò Philosophicarum Disciplinarum, sed ipsius etiam Theologiæ Positivo-Polemicæ, quoad thesin quidem ex Nostratis Königii Theol. Posit. Acroamatica; quoad antithesin, ~~ex~~ Hoornbeekii Summa Controversiar. Relig. acceptum. Quibus tantum abest ut ardor & cupido proficiendi pluraque sciendi desiderium in eo sit extinctum, ut inflammatarum potius cerni potuerit, ac indies majora caperet incrementa. Hoc enim incitatus instinctu jam tum Scherzeri Anti-Bellarminum, & Collegium Anti-Socinianum, nec non Schomeri, Avunculi sui, Collegium Anti-Calvinianum, & novissimarum, eâ nimirum tempestate, Controversiarum, perlegit, junctis in Studio Biblico Langhansens Bibl. Fragen, & tandem etiam Waltheri Harmoniâ Biblicâ, B. Parente, quæ sollicita illius pro filiorum profectibus cura erat, calcas addente, quidque proprio motu lectum esset, frequenter

quenter sciscitante. Hoc etiam suadente, unâ cum unico Fratre, jam nunc etiam in Vineâ Domini fideli Collaboratore, plurimum Rev. ac Præcellentiss. DN. M. JOH. HERMANNO **BEECKEN**, Archidiaconus, heic Mariano merentissimo, quotidie Quæstionem unam alteramve ex Quenstedii System. Theol. perlegit, quas ambo Fratres deinceps, privato velut exercitio Disputatorio, inter se ventilare soliti fuerunt, nil objicientes, nil respondentes, nisi quod ex illo libro antea legissent, ut ne fors loquendi formulas, aut distinctiones Theologicas, ista quidem juvenili ætate, fabricarent ipsi. Tam igitur egregie Studiis Academicis preparatus, ad hæc accessurus, Anno ætatis XIX. Domini verò MDCCXVII. d. 31. Martii, in Matriculam, quam vocant, receptus est, Sceptra tum gubernante JCo Excellentsiss. DN. D. MATTHIA **SEEM**, Cod. tum apud nos Professore Celeberrimo, jam nunc Beato. Ab eo tempore Doctoribus Academicis indefessam semper industriam, sedulitatem ac attentionem, ardoremque magis in Studiis proficiendi abundè demonstravit. Sic animum eum memini me habuisse Prælectionum meorum Philosophicarum Auditorem solertissimum, sic frequentavit Collegium experimentalis Physicæ Curiosum Patru sui, Viri summè Rev. & Excellentiss. DN. PETRI **BEECKEN**, Phil. D. & Mathem. P. P. O. Celeberrimi, & Venerandi Senioris nostri, ad ædem Jacobæam Pastoris immortaliter meriti ac Rev. Min. Directoris Gravissimi, Fautoris ac Collegæ nostri multis nominibus colendi æstumatissimique. Junxit his quoque Mathematicas Disciplinas, in quibus, præter modò laudatum Dn. Patrum suum, Doctorem habuit LEONH. CHRISTOPH. STURMIUM, qui Calvino-Reformatorum, in materia Sacramenti Cænæ Dominicæ, placitis quidem adhærens, non exiguas in Ecclesia turbas excitavit, quibus autem Dn. Candidatus assensum nunquam præbuit; in Arte tamen sua sic excellebat, ut in eadem eunctorum invenerit approbationem, laudem meruerit. Ast, quoniam Theologiæ S. Studium erat, quod primariò sibi proposuerat, à Theologorum tum hîc docentium ore pependit, quibus igitur omnia sua gratissimus acceptum fert, tam inter Cælites nunc viventes, KRACKEVITZIUM ac WEIDENERUM, quorum in se præclara merita, post eorum fata quoque, hæc Academia suspicit celebratque; quam hanc, DEI gratia, vitam adhuc, id quod quam

diutissime Numen Clementissimum fieri velit! colentem, Excellentissimæ summeque Rev. DN. D. HERM. CHRISTOPH. MOSE-
CERN, Theologum Celebratissimum, hodieque FCtatis nostræ Se-
niores Venerandum. Quorum præter Lectiones, per omnes S.
Theologiæ partes, meas etiam frequentare Scholas ipsi placuit, exer-
citiis Disputatoriis, quibus, quantum profecisset, ipsemet experiretur,
minime neglectis. Idque nec publicè demonstrare intermisit, sed,
ut varias eruditas Oppositiones non commemorem, Ao. MDCCXXIX,
sub Præsidio supra laudati Præceptoris sui, M. TARNOVII, Dissert.
Philolog. de *Inscriptionibus sacris, seu Poësi Biblica in Libris* non
non sine multo Auditorii applausu, defendit. Contingebat autem,
ex voluntate DEI, non sine magno tant Ecclesiæ Jacobææ, quam
Familiæ ac piorum omnium luctu, Anno MDCCXX, mense Febru-
ario, B. Genitoris obitus, qui quidem fidelissimâ paternâ curâ Can-
didatum nostrum orbaverat; qui tamen nihilominus in studio, quod
ingressus erat, progredi non destitit, quin animus alacritatem poti-
us majorem visus fuerit induisse. Natus inchoante d. a. autumno,
exteras etiam Academias invisendi propositum cepit, itinerique,
prælaudato Dni, Fratre juniore assumto, in Saxoniam superiorem
semet accinxit, per hybernium illud semestre in Celeb. *Hallensi* Aca-
demia commoratus, ut Theologorum istius loci placita propria, præ-
cipueque Thomasiæ opiniones singulares, ad majorem haustæ
hactenus veritatis confirmationem, ex eorum ipsorum ore rescis-
ceret ipse. Audivit hæc aded cumprimis DN. FRANCKIUM, Pa-
trem, qui, recordatus amicitie cum Parente ipsius, Kilonii quon-
dam in ædibus Kortholtianis culturæ, multum benevolentie utrique
Fratrum, ceu filiis Amici veteris, exhibuit, dum & ad familiare col-
loquium eos sæpius admisit, quo tamen illos non satis usos fuisse,
erga abiturientes, semet dolere, confessatus est. Præter eum au-
scultavit docentes, DNN. D. D. ANTONIUM, LANGIUM, &
aliquoties BREITHAUPTIUM, quando per Abbatis munus eidem
Lectiones habere licuit. Nec minus accessit ad Scholas JCrorum
Excellentiss. DNN THOMASII, LUDWIGII, GUNDLINGII,
LUDOVICI, BÖHMERI, non præterito magni nominis Philoso-
pho, DN. CHRIST. WOLFIO, Mapurgi hodie florente, qui r. r.
Rectos

Rector Magnificus istius Academiae Matriculae, quam dicunt, no-
 men ejus inseruerat. Exacto hinc loci hyberno tempore, *Jenam*
 iter fecit, salutaturus Celeberrimos ibi degentes Viros doctos, cum-
 primis FORTSCHUUM, BUDDÆUM, WEISENBORNIUM, ZÜ-
 LICHUUM, à quo, cum ejusdem Excell. Dn. Filius, quando hic in
 S. Theol. Licentiatum promotus, B. Patris Commensalis fuisset,
 singulari se benevolentia & amice exceptum, laudat prædicatque.
 Non autem diu heic substitit, sed itinere per *Vinariam* & *Erffurtum*,
 ubi Papisticos in publici divini cultus exercitio ritus observavit, di-
 recto, *Gotham*, multis nominibus celebrandam, pervenit, ubi, perlu-
 stratis Ducalibus Bibliothecâ, Gazophylacio, & Pinacotheca, notitiæ
 Viri longè Celeberr. DN. CYPRIANI semet insinuavit, cujus erga
 se fratremque, tanquam Rostochiensis, humanitatem vix satis à se
 laudari posse, fateatur. Abinde *Jenam* repetens, *Wittebergam* adiit,
 & istius Academiae Civibus abs t. t. Rectore Magnif. Consultiss. Vi-
 ro, DN. BASTINELLERO, adscriptus, per integrum semestre æsti-
 vum ibi subsistens, informatione solidâ gavifus est, post fata quoque
 laudati nominis Theologorum, WERNSDORFFII, CHLADENII
 & JANI, quibus se multum adhuc debere, non diffitetur; reliquo-
 rum autem Professorum favori tantum, eos invisendo colloquiaque
 cum iis erudita miscendo, se commendatum voluit. Sed regressum
 tandem ad Suos meditatus, appropinquante hyeme, *Lipsiam* petiit,
 indeque per *Magdeburgum*, *Helmestadium*, *Brunswigam*, *Zellam*, *Ham-
 burgum*, & *Lubeccam*, salutatis ubique Viris doctis, & notatu dignis
 observatis, in patriam rediit urbem, Anno MDCCXXI, paulò post
 Martini festum, cum interea temporis, ac in itinere constitutum,
 Amplif. FCtas Philosophica, per Decanum tum suum, D. KÖPKE-
 NIUM, laurea Magisteriali, eeu virtutis diligentiaque proemio, pro
 merito condecorasset. Exceptus hic iterum à Suis, collectos undi-
 que doctrinae thesauros adaugere impigrè perrexit, & non sibi soli
 se natum, probe sciens, aliis inservire, voluptati sibi duxit. Hinc,
 ut habitas in omnibus fermè loci hujus Ecclesiis sermones sacros si-
 lentio præteream, Gradui, quo nunc fulgebat, satisfactorius, Lectio-
 nibus cum Philosophicis, tum Ebraicis & Homileticis Studiose Ju-
 venturi prodesse studuit quam diligentissimè. Mox &, ut ejusdem
 Jura exerceret, simulque Publico se commendaret, Præses è Cathedra

dra superiori Disputationem de *Pathologia Sacra* publicæ exposuit ventilationi, cum applausu defensam. Cum igitur ipsi divinitus concessæ dotes non laterent, iis permotus Ampliss. ac Prudentiss. Civitatis hujus Senatus eum Anno MDCCXXIV. ad vacantem tum Archi-Diaconatum ædis Marianæ reliquos inter Candidatos ut præsentaretur, dignum meritò judicabat. Sed providentia divina illius operam alii apud nos cætui reservaverat, siquidem anno sequente MDCCXXV. Ecclesiæ Nicolaitanæ præsentatus, post habitam omnium cum approbatione concionem *δοκιμασίῳ*, non electus solum atque vocatus, sed & prævio Rev. Ministerii examine, ac impetratâ Serenissimi Ducis Regnantis, tanquam summi Episcopi, clementissimâ confirmatione, ritu Apostolico ordinatus, & ceu Verbi Divini Minister in æde dictâ, die 28. mensis Augusti, solenniter introductus est, agens tum vigesimum septimum ætatis annum. Admotus sic officio sacro, sollicitam impendit operam omnem, ut eodem haud secus, ac fidelem Christi ministrum oportet, fungeretur, utque tantò securius, sine molestâ rei domesticæ curâ in eo versari posset, adiutorium sibi vitæque sociam quærens, nutu divino factum, ut cum Virgine tum lætissimâ, Præ-Nobiliss. magnoque virtutum decore præfulgente, CATHARINA ELISABETHA, DN. ANDR. MICHELSEN, Consulis hæc Ampliss. Prudentissimique, Filia natu maximâ, d. 21. Febr. Anno MDCCXXVI. lætas nuptias celebraret. Et in hoc quoque conjugio cælestem rerum nostrarum expertus est, ab opinione nostrâ sapius diversam, directionem. Prole quippe utriusque sexus beatum illud fuit, verùm ita, ut eam ipsi Cælum, maximam partem, ostentasse potius, quam dedisse, nostrum in talibus rebus iudicium audire si liceret, arbitrandum esset. Nam primo statim conjugii anno ad finem propius accedente, ex Coniuge suavissimâ suscepit filiolam, CHRISTINAM JULIANAM, quæ autem unius anni duntaxat ætatem expleverat, cum præmaturâ morte diem suum supremum obiret. Eam sequutus erat ultimo sequentis anni mensē filiolus, cui nomen ANDRÆ HENRICI fuit impostum, at nec eo ultra unius septimanæ spatium gaudere licuit Parenti, cum ipsi rursus eriperetur. Quibus accensenda An MDCCXXXIV. d. 10. Junii enata puella, CATHARINA DOROTHEA, quæ itidem, quam vegeta visa fuerit, tamen post 4. menses ex hac vitâ mi-
gravit.

gravit. Unicus illi tantum superest, An. MDCCXXIX. d. 13. Julii in lucam hanc editus filius, cui nomen: ANDREAS JULIUS, qui, quamvis nasceretur, postquam non diutius, quam 30. hebdomades in utero gestatus esset, quamvis etiam singulis fere annis cum gravissimis morbis conflictatus haecenus fuerit, ut parum spei superesset, illum eo usque adolefcere posse; tamen, praeter omnium opinionem, DEI gratia, solus in vivis adhuc superest, quem, ex votis Parentum, ac omnium illis bene cupientium, Caeli benignitas servet, utque sapientia & gratia apud DEum & homines crescat, in nominis sui gloriam atque Parentum solatium gaudiumque, faxit! Quem autem ex jactura & obitu tot liberorum dulcissimorum conceperat Dn. Candidatus, non solus permansit dolor, sed multiplicatus & graviter auctus est praemature & subitaneo, beato tamen, qui An. MDCCXXX. d. 11. Octobris magno cum Civitatis ac omnium bonorum dolore continebat, obitu Soceri paulo ante laudati, Viri praemultis cordati, deque publica Rostochiensium re praclare meriti, quem non secus ac Patrem honoravit atque dilexit, cujusque affectum erga se paterno majorem abunde expertus fuerat. Ut adeo in scholi crucis quoque tentatus Noster sit, quod exercitatum tantoque meliorem expectare Theologum queamus. Ast a privatis ad publica revertamur. Quemadmodum haecenus Dn. Candidato, pro mensura concessorum sibi donorum, Ecclesiae bene praesse, ac officio isthoc rite decenterque fungi, ut quammaxime cura cordique fuerat, sicut & nunc est; ita, dirigente Numinis providentia, factum, ut cum Ecclesiastico conjunctim Academicum ei committeretur, quod pluribus inserviendi manseretur plus occasio- nis. Cum enim Ampliss. Senatus Rostochiensis, ut Comparonus Academiae Munificentiss. cujus in se favorem plus vice simplici fuerat expertus, quippe qui eum in officio jam constitutum bis ad Pastoris Primarii munus, primum ad aedem D. Petri, deindeque ad aedem D. Virginis Mariae, electioni stiterat, Anno, ob exhibitam, ante bi- narium Seculorum, Imperatori Augustissimo Carolo V. & Imperii totius Statibus, Augustianam Confessionem, Ecclesiis nostris Jubilaeo, qui erat a nato Salvatore MDCCXXX. in honorem istius Jubilaei, ac ad Actus Academicos solenniores, propterea celebrari ceptos, au- gendos, tres Neo-Professores eligeret ac constitueret, hos inter &
nostrum

nostrum voluit esse Dn. Candidatum. Commissa est autem illi Moralium, seu Practicæ Philosophiæ Professio, quam ad Ampliff. Fcctatē Juridicam eodem temporis spatio ascendens, Consultiff. & Excellentiff. DN. MANTZELIUS, Jctus Celeberr. Collega noster & Fautor Honoratiff. cum Studiofæ juventutis emolumento, nec minori suâ ipsius laude; gerendo hæctenus ornaverat; ad quam à me ipso, tam exoptabili, tam læto sacroque tempore quoque Sceptra Academica tenente, die XXVII. mensis Julii, publicè solennique ritu introductus, & postmodum statim in Rev. Concilium, tanquam Assessor ejusdem, more consueto receptus fuit. Inauguralem, quam dicunt, Orationem tum habuit, probantem, *Quod plus laudandus sit Zelus B. Lutheri, quam lenitas Philippi Melancthonis*; & ab eo tempore hoc Academico officio, non minus quam Ecclesiastico, qua par est, omni curâ, diligentia, fidelitate ac dexteritate functus est, non solum Prælectiones Professioni suæ convenientes habendo, sed & Dissertationem publicando, & è Cathedrâ ventilando, de *diverso Gradu Evidentiæ, & Obligationis Legum Naturalium*. Cum autem evenisset, ut Anonymo cuidam, Auctori Tractatus: *Der Labadismus, die Quelle des Pietismi*; thesis aliqua in eadem displiceret, ac minus accurata judicaretur, eaque propter id in dicto Tractatu publicè moneret, necessitatem sibi vidit impositam, improbatam illam thesiam magis illustandi, & orthodoxam suam mentem coram Ecclesiæ facie declarandi & explicandi, edito, Apologiæ quasi loco, Scripto, inscripto: *Abgenöthigte Vertheidigung, gegen eine von dem Autore Anonymo, ihm, bey Gelegenheit einer in seiner Disp. beyläufig vorkommenden Anmerkung, fälschlich anageschuldigte Hypothese: Von Seeligkeit der Heyden ohne Glauben an Christum, zu Behauptung seiner Gott Lob unverfälschten Lehre entworfen*, quod An. MDCCXXXIV. in publicum emisit. Talem igitur hæctenus se gessit Plurimum Rev. Dn. Candidatus noster, qui, quo flagrat, plura majoraque tam Ecclesiæ, quam Academiæ præstandi ardore, ut occasionem ad id adipisceretur majorem, Anni superioris verno tempore, me tum etiam Decano, Facultatem nostram Theologicam adiit, decenter expetens, ut ad consueta, pro Doctorum Theologiæ Gradu, Juribus ac privilegiis impetrandis, Examina ipsum admitteremus, cui tam honesto & in Ecclesiæ hono-

num

num directo desiderio refragandi nihil quidquam invenimus can-
sa, quin eidem promptè assurgentes, Candidatorum numero luben-
tes eum adscriperimus. Stetit itaque se non multò post, die nimi-
rum XVII. mensis Junii, colloquiis solitis, ante pariter ac pomeri-
dianis, in quibus tam scientiâ Theologicâ, quam Orthodoxiâ, eum
se nobis probavit, ut Gradu, quem ambibat, omnino dignus unanimi-
ter judicatus fuerit, factâ ipsi potestate, quodocunque commodum
sibi ipsi futurum, Inauguralem quoque Disputationem habendi.
Cum igitur, NEO-EVANGELIUM illud, quod ÆTERNUM
vocant, Ἀποκατάστασις πάντων annuncians, etiam heic terrarum su-
os invenisse admiratores, incompertum non sit, non infructuosum
fore, judicavimus, si magis magisque falsitas illius ob oculos eo-
rum, qui patulas eidem aures præbere amant, poneretur. Maxi-
mè quidem, ut speratæ lapsorum angelorum salutis opinio ex ani-
mis hominum eradicetur, cum ab istis omnis damnatio primam tra-
xerit originem, quapropter à facie DEI rejecti, Regno gratiæ peni-
tus exclusi sunt, nec Christus, Filius DEI, Redemptor iis datus est, si-
ne quo tamen ad Patrem nemo venire potest, *Job. XIV. 6.* & ex-
tra quem salus sperari nequit, *Act. IV. 12.* Quemadmodum enim
is DEUS & homo est in unâ personâ, sic & Mediator inter DEUM &
homines, *I. Tim. II. 5.* Quod si verò lapsorum ac damnatorum
angelorum quoque Mediator daretur, eum DEUM & Angelum o-
porteret esse, cum alioquin nulla mediationis virtus ei competere
posset. Equòmodo enim aliàs eorum conciperemus cum DEO
Mediatorem? Quandoquidem ergo Dictum illud *Ebr. II. 16.* satis
diserte negat, Filium DEI naturam angelicam assumpsisse, ex adver-
so, humanam ab eo tantùm assumptam affirmat, quò poterit ille damna-
torum angelorum Redemptor dici? Quapropter hocce Dictum plu-
rimùm Rev. Dn. Candidato, ex præscripto Rev. Facultatis, seu con-
suetudo apud nos fert, materiam Inauguralis suæ Disputationis sup-
peditare debuit, ut abs Apocatastatarum *Φλασεως* id ipsum vindicaret,
clarèque vanitatem ostenderet ÆTERNI illius EVANGELII, quod etiam Diabolis,
posteaquam tales esse desierint, & primævam suam recuperaverint angelicam indolem,
salutem quasi postliminio consequendam annunciat pròmittitve. Id quod et-
iam tam solidè, quam copiosè præstitit in præsentî Dissertatione

*de Angelorum lapsorum, ex inferno, per Christum non sperandâ re-
surrectione, à dicto ad Hebr. II. 16. quam, nunc in eo est, ut, annu-
entè clementissimè: Numine Supremo, ventilationi publicæ, in
Acroaterio Academiae majori, die currentis mensis Octobris XVI.
horis ante ac pomeridianis solitis, exponat. Ad quam ergo be-
nevolè audiendam MAGNIFICUM ad actum hunc DN. PRO-
RECTORM, utrumque MAGISTRATUM AMPLISSIMUM,
Facultatum omnium Excellentissimos Dnn. Professores, atque Do-
ctores fulgidissimos, Verbi Divini Ministros meritissimos, Præcel-
lentissimam Generosorum ac Nobilissimorum Studioforum Cohortem,
& cunctos denique Literatos, Literarumque Fautores ac amicos,
omni, quo par est, officio studioque, suo suæque Rev.
Facultatis nomine, Decanus
invitat;*

*P. P. IN ACADEMIA VARNIACA,
SUB SIGILLO FACULTATIS THEOLOGICÆ,
D. VII. OCTOBRIS ANNI MDCCXXXVI.*



